

S.03.02.01. Budowa kanalizacji deszczowej i urządzeń oczyszczających

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych (STWiORB)

Przedmiotem niniejszych STWiORB są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z budową kanalizacji deszczowej (wraz ze zbiornikiem retencyjnym) i urządzeń oczyszczających w ramach zadania pn.: "Przebudowa drogi nr 1250R Kuryłówka - Kolonia Polska"

1.2. Zakres stosowania STWiORB

STWiORB jest stosowana jako Dokument Kontraktowy przy realizacji robót wymienionych w punkcie 1.1.

1.3. Zakres robót objętych STWiORB

Roboty, których dotyczy STWiORB obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie kanalizacji deszczowej, służącej odprowadzeniu wód opadowych.

W zakres robót wchodzi budowa kanalizacji deszczowej.

1.4. Określenia podstawowe

Kanał - liniowy obiekt inżynierski przeznaczony do grawitacyjnego odprowadzenia ścieków.

Kanał deszczowy - kanał przeznaczony do odprowadzenia ścieków opadowych.

Przykanalik - prosty kanał przeznaczony do połączenia wpustu deszczowego z siecią kanalizacji deszczowej lub z wylotem.

Kanał zbiorczy - kanał przeznaczony do zbierania ścieków z co najmniej dwóch kanałów bocznych.

Rura ochronna - rura służąca zabezpieczeniu płytkiego przykanalika przed uszkodzeniem w trakcie prowadzenia robót drogowych lub zabezpieczeniu kanału na obiekcie.

Kolektor główny - kanał przeznaczony do zbierania ścieków z kanałów zbiorczych i odprowadzania ich do odbiornika.

Studzienka kanalizacyjna (rewizyjna) - obiekt na kanale przeznaczony do kontroli i prawidłowej eksploatacji kanałów.

Studzienka kaskadowa (spadowa) - studzienka kanalizacyjna, mająca dodatkowy przewód pionowy lub odpowiednią konstrukcję umożliwiającą wytracenie nadmiaru energii ścieków, spływających z wyżej położonego kanału dopływowego do niżej położonego kanału odpływowego.

Studzienka wpadowa (ujęciowa) - studzienka kanalizacyjna służąca do odprowadzenia wód z rowu do kanału, z osadnikiem, poprzedzona osadnikiem piasku wyposażonym w kraty

Wpust ściekowy (deszczowy) - urządzenie do odbioru ścieków opadowych spływających do kanału z utwardzonych powierzchni terenu.

Elementy studzienek i komór:

Komora robocza - zasadnicza część studzienki kanalizacyjnej przeznaczona do czynności eksploatacyjnych.

Komin włazowy - szyb łączący komorę roboczą z powierzchnią terenu, przeznaczony do wchodzenia i wychodzenia obsługi.

Kineta - wyprofilowane koryto w dnie studzienki kanalizacyjnej, przeznaczone do przepływu ścieków.

Wysokość komory roboczej - odległość pomiędzy rzędną dolnej powierzchni płyty przykrycia komory roboczej, a rzędną spocznika przy ścianie komory.

Spocznik - element dna studzienki pomiędzy kinetą a ścianą komory roboczej.

Właz kanałowy - element żeliwny przeznaczony do przykrycia podziemnych studzienek kanalizacyjnych, składający się z korpusu i pokrywy.

Płyta pokrywowa (pośrednia) - płyta przykrywająca komorę roboczą studzienki kanalizacyjnej.

Inne określenia.

Rura ochronna - rura dla zabezpieczenia kolektora przy skrzyżowaniu z projektowaną drogą lub przeszkodą przypadku niewystarczającego zagłębienia kanału.

Podpory ślizgowe - podparcia rurociągu KD w rurze ochronnej lub przewiertowej.

Osadnik - zbiornik z tworzyw sztucznych lub z betonu z zatopionym wylotem, służący do, usuwania z wód opadowych substancji stałych, które w procesie sedymentacji opadają na dno zbiornika.

Separator - urządzenie przeznaczone do oddzielania i magazynowania substancji ropopochodnych z wód płynących w systemie kanalizacji deszczowej.

Wylot wód deszczowych - element na końcu kanału odprowadzający wody deszczowe do odbiornika.

Zbiornik retencyjny (p-poz) - zbiornik ziemny z uszczelnieniem i umocnieniem powierzchniowym

Pozostałe określenia są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w STWiORB D-M-00.00.00.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące Robót

Ogólne wymagania dotyczące Robót podano w STWiORB D-M.00.00.00. „Wymagania ogólne” pkt. 1.5.

2. MATERIAŁY

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania podano w STWiORB D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

Dostarczane materiały na miejscu budowy należy sprawdzić pod względem kompletności i zgodności z danymi producenta. Należy przeprowadzić oględziny dostarczonych materiałów. W razie stwierdzenia wad lub powstawania wątpliwości o ich jakości przed wbudowaniem należy poddać badaniom określonym przez Inżyniera.

Wybrany i zaakceptowany rodzaj materiału nie może być później zmieniony bez zgody Inżyniera.

2.1. Rury kanałowe

2.1.1. Rury kanałowe

Kanały i przykanaliki należy wykonać z rur tworzywowych lub innych materiałów dopuszczonych przez Inżyniera spełniających wymagania wytrzymałościowe (min. SN8). Rury i kształtki PP SN8 powinny spełniać wymagania PN-EN 13476-1.

2.2 Studnie kanalizacyjne betonowe.

2.2.1 Studnie rewizyjne

Studnie kanalizacyjne rewizyjne o średnicy 1000mm, 1200mm, 1500mm, z prefabrykatów betonowych łączonych na uszczelki (uszczelki zgodne z normą PN-EN 681-1), z betonu C35/45 (B45) wodoszczelnego W12 i mrozoodpornego wykonane zgodnie z normą PN-EN 1917 złożone z:

- monolitycznej części dennej (monolit łącznie z kintetą) o średnicy 1200 mm o wysokości dostosowanej do głębokości studzienki,
- kręgów betonowych 1200mm, łączonych na uszczelkę odpowiadających wymaganiom normy PN-EN 1917 lub monolit,
- zwieńczenie z płyty betonowej zbrojonej z otworem pod wąż Ø 600mm lub zwężką betonową pod wąż Ø 600mm
- prefabrykowanego pierścienia wyrównawczego o średnicy dostosowanej do średnicy wjazdu;
- w studniach fabrycznie osadzone stopnie stalowe (zgodne z normą PN-EN 13101) powlekane i zintegrowane;
- przejścia rur przez ściany szczelne typu PS z króćcami do podłączenia rur PP
- wjazdu betonowo-żeliwnego klasy D400 dla studni zlokalizowanych w pasie drogowym, klasy C250 na terenach zielonych; o średnicy 600mm spełniające wymagania PN-EN 124.

2.2.2 Studnie osadniki z deflektorem

Studnie z deflektorem i osadnikiem gł. min. 80 cm 1500mm z prefabrykatów betonowych łączonych na uszczelki (uszczelki zgodne z normą PN-EN 681-1), z betonu C35/45 (B45) wodoszczelnego W12 i mrozoodpornego; klasy ekspozycji XF1, XD2, XA1; wykonane zgodnie z normą PN-EN 1917 złożone z:

- Monolitycznej lub prefabrykowanej części dennej (monolit łącznie z osadnikiem gł. min. 100 cm) o średnicy 1500 mm,

- kręgów betonowych 1500 mm, łączonych na uszczelkę odpowiadających wymaganiom normy PN-EN 1917 lub monolit,
- zwieńczenie z płyty betonowej zbrojonej z otworem pod wąż $\varnothing$ 600 mm lub zwężką betonową pod wąż $\varnothing$ 600mm
- prefabrykowanego pierścienia wyrównawczego o średnicy dostosowanej do średnicy wążu;
- w studniach fabrycznie osadzone stopnie stalowe (zgodne z normą PN-EN 13101) powlekane i zintegrowane;
- przejścia rur przez ściany szczelne typu PS z króćcami do podłączenia rur PP,
- deflektora na wlocie rury przewodowej
- wążu betonowo-żeliwnego klasy D400 dla studni zlokalizowanych w pasie drogowym, klasy C250 na terenach zielonych; o średnicy 600mm spełniające wymagania PN-EN 124.

2.2.3 Studnie wpadowe (ujęciowe) betonowe

Studnie wpadowe (ujęciowe) DN1200 z osadnikiem min. 0,50m, z betonu C35/45 (B45). Studnie przykryte pokrywą żelbetową z otworem $\varnothing$ 600mm, pod wąż żeliwny klasy D400. Wymagania dla materiałów studni jak w pkt. 2.2.1

Przed wlotem do studni osadniki z kratą wykonane zgodnie z KPED karta 01.14.

2.2.3.1 Osadnik piasku

Prefabrykowany osadnik wg KPED karta 01.14, wykonany z betonu klasy minimum C30/37 spełniający wymagania PN-EN 206-1 i mrozoodporności co najmniej FI 50 wg PN-B-06250, klasy ekspozycji XF1, XD2, XA1.

Kraty zabezpieczające wykonać z prętów stalowych o średnicy $\varnothing$ 14 mm, zabezpieczonych antykorozyjnie. Wymiary krat dostosować do średnicy rur.

2.2.4. Wpusty ściekowe uliczne

Studzienki ściekowe o średnicy 500mm z prefabrykowanych elementów betonowych z betonu B45 (C35/45) wodoszczelnego i mrozoodpornego spełniające wymagania PN-EN 1917, składające się z:

- z części dennej o średnicy wewn. 500mm i o wysokości dostosowanej do głębokości studzienki kręgów betonowych o średnicy 500mm i wysokości wg oferty producenta łączonych na uszczelki lub zaprawę M5 (wykończenie i uszczelnienie), osadnika wysokości min. 0,80 m,
- pierścienia odciążającego z betonu C35/45,
- płyty betonowej pokrywowej z otworem do zamontowania wpustu,
- wpustu ulicznego żeliwnego klasy D400 lub wpustu ulicznego krawężnikowego klasy D400 spełniającego wymagania PN-EN 124.

Izolację zewnętrzną studzienki wykonać z zastosowaniem roztworu asfaltowego do gruntowania i izolacji lub równoważnego.

2.3 Wylot kanalizacji i przykanalików

Wyloty kanalizacji do rowów typowe, adaptowane wg KPED karta 02.16 (płaska płaszczyzna posadowienia) o jednostkowym zastosowaniu lub równoważne oraz wyloty do rowów melioracyjnych bezprzyczółkowe tzn. prefabrykowane kołnierze betonowe dla rur przycinanych do pochylenia skarpy lub konstrukcja wylotu zgodna z dokumentacją projektową wykonanie przez umocnienie skarpy.

Wyloty przykanalików na skarpy wykonać zgodnie z dokumentacją projektową wykonanie przez umocnienie skarpy.

Prefabrykaty wylotów wykonane z betonu klasy minimum C25/30 (B30) spełniający wymagania PN-EN 206-1 oraz o nasiąkliwości <5% i mrozoodporności co najmniej FI 50 wg PN-B-06250.

Kraty zabezpieczające wykonać z prętów stalowych o średnicy $\varnothing$ 14mm, zabezpieczonych antykorozyjnie. Wymiary krat dostosować do średnicy rur.

Dla wylotów przykanalików usytuowanych powyżej dna rowu przewiduje się umocnienie wyloty do rowu zgodnie z dokumentacją projektową.

Otwory wlotowe osadników i studzienek zabezpieczyć kratami stalowymi o rozstawie 2 cm.

2.4 Umocnienie rowów na wlotach i wylotach oraz zbiorników retencyjnych

Dno i skarpy rowów przydrożnych, do których zaprojektowano wyloty kanałów deszczowych należy umocnić płytami betonowymi pełnymi 50x50x7 cm oraz kamieniem na betonie zgodnie z dokumentacją projektową.

Płyty betonowe powinny spełniać wymagania:

- klasa betonu nie niższa niż C25/30,
- nasiąkliwość - <5%
- odporność na zamrażanie/rozmarzanie z udziałem soli odladzających - klasa 3 [D],
- odporność na ścieranie - klasy 4 [I],
- Wytrzymałość na ściskanie - dla wymaganej lub wyższej klasy betonu

Powierzchnie elementów powinny być bez rys, pęknięć i ubytków betonu. Krawędzie elementów powinny być równe i proste. Tekstura i kolor powierzchni górnej (licowej) powinny być jednorodne, struktura zwarta. Dopuszczalne odchyłki wymiarów wynoszą: ± 5 mm.

Płyty betonowe ażurowe 60x40x10 cm powinny odpowiadać wymaganiom aprobaty technicznej lub ustaleniom producenta, pod warunkiem zaakceptowania przez Inżyniera.

Materiały na podsypkę

Należy stosować mieszankę cementowo-piaskową:

dla podsypki: w stosunku 1:4 z cementu klasy 32,5N wg PN-EN 197-1 i z kruszywa drobnego spełniającego wymagania PN-EN 1242 pod względem uziarnienia (kategoria uziarnienia GF85), wody wg PN-EN 1008 dla wypełnienia szczelin między płytami: w stosunku 1:2 z cementu klasy 32,5N wg PN-EN 197-1 i z kruszywa drobnego spełniającego wymagania PN-EN 1242 pod względem uziarnienia (kategoria uziarnienia GF85), wody wg PN-EN 1008.

2.5 Inne materiały do wykonania robót to m.in.:

- piasek do posypki i obsypki kanałów -jako zasypkę kanałów należy zastosować piaski grube i średnie spełniające wymagania PN-EN 1242 tj. kategoria uziarnienia GF85, zawartość pyłów kategoria nie wyższa niż Powyżej zasypkę prowadzić gruntem spełniającym wymagania do budowy skarp drogowych wg PN-S-02205.
- Beton klasy C8/10, C10/15, C20/25 i C25/30 i C35/45
- Cement stosowany do betonu powinien być cementem portlandzkim klasy nie niższej niż „32,5” wg PN-EN 197-1.
- Kruszywo do betonu spełniające wymagania podane w M. 13.01.00.
- Woda powinna być odpowiadać wymaganiom PN-EN 1008.
- Zaprawa cementowa powinna odpowiadać wymaganiom PN-B-14501

2.5 Składowanie materiałów

Materiały do budowy kanalizacji deszczowej należy składować na umocnionym podłożu, posegregowane i zabezpieczone przed uszkodzeniem, działaniem substancji działających korodująco, itp.

3. SPRZĘT

Warunki ogólne stosowania sprzętu podano w ogólnej specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych. Do robót ziemnych należy stosować koparki podsiębierne.

4. TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w STWiORB D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4. Materiały do budowy kanalizacji można transportować dowolnymi środkami transportu, zabezpieczone przed uszkodzeniem lub zniszczeniem. Wykonawca zabezpieczy wyroby przewożone w pozycji poziomej przed przesuwaniem i przetaczaniem pod wpływem sił bezwładności występujących w czasie ruchu pojazdów. Przy wielowarstwowym układaniu materiałów warstwa nie może przewyższać ścian środka transportu o więcej niż 1/3 średnicy 10 zewnętrznej wyrobu. Materiały mogące ulec uszkodzeniu w czasie transportu (rury)

układać na podkładach drewnianych, zaś poszczególne warstwy w miejscach stykania się wyrobów należy przekładać materiałem wyściółkowym (o grubości warstwy od 2 do 4 cm po ugnieceniu).

Przy przewożeniu rur kanalizacyjnych środki transportu powinny mieć powierzchnie gładkie bez gwoździ lub innych ostrych krawędzi. Rury należy chronić przed wpływem temperatury powyżej 30°C. Szczególną ostrożność należy zachować w temperaturze bliskiej 0°C i niższej z uwagi na kruchość rur w tych temperaturach.

5. WYKONANIE ROBÓT

Ogólne zasady wykonania robót podano w STWiORB D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt5.

Kanalizacja deszczowa na odcinkach gdzie przewidziano wykonanie nasypów równoważących ciężar konstrukcji, powinna być wykonana po zakończeniu procesu konsolidacji, czyli dopiero po zdjęciu nasypów równoważących.

5.1 Roboty przygotowawcze

Trasą projektowanej sieci kanalizacyjnej oraz wszystkich elementów należy wytyczyć w oparciu o plan sytuacyjny i trwale oznaczyć w terenie za pomocą kołków osiowych, kołków świadków i kołków krawędziowych.

W przypadku niedostatecznej ilości reperów stałych, Wykonawca wbuduje repery tymczasowe (z rzędnymi sprawdzonymi przez służby geodezyjne), a szkice sytuacyjne reperów i ich rzędne przekaże Inżynierowi.

Jeżeli jest to konieczne do wykonania robót, Wykonawca przygotowuje platformy robocze dla sprzętu.

5.2 Roboty ziemne

Wykopy będą prowadzone w gruncie kategorii I-IV.

Wykopy dla sieci kanalizacyjnej należykonać jako liniowe, o ścianach pionowych umocnionych wg rozwiązania Wykonawcy. W pobliżu istniejącego uzbrojenia podziemnego - ręcznie. Odspojony grunt może zostać użyty do ponownego zsypania wykopów lub odwieziony na odkład.

W miejscach występowania gruntów organicznych lub słabonośnych, należy dokonać wymiany gruntu lub wzmocnienia podłoża zgodnie z technologią przyjętą w projekcie wzmocnienia podłoża opracowanym przez Wykonawcę robót.

W wypadku układania rurociągów w nasypach drogowych, wykopy pod kanały wolno (rozpocząć po wykonaniu i zagęszczeniu nasypu drogowego do rzędnej co najmniej większej o 0,50m od rzędnej wierzchu rury kanalizacyjnej).

Niedopuszczalne jest jeżdżenie ciężkim sprzętem drogowym po przewodach kanalizacyjnych przykrytych warstwą gruntu mniejszą niż 1,0 m.

W przypadku usytuowania wykopu w jezdni wykonywać wykopy wąsko-przestrzenne z deskowaniem ażurowym lub pełnym. Wykonawca dokona rozbiórki nawierzchni i podbudowy, a materiał z rozbiórki odwiezie i złoży w miejscu uzgodnionym z inspektorem nadzoru.

Metody wykonywania wykopów (ręcznie lub mechanicznie) powinny być dostosowane do głębokości wykopów, danych geotechnicznych oraz posiadanego sprzętu mechanicznego także warunków wynikających z uzgodnień.

Roboty ziemne należy prowadzić zgodnie z normą PN-B-10736, instrukcją producenta rur oraz z normą PN-EN 1610. Podczas prowadzenia robót, przez cały czas trwania budowy, należy zabezpieczyć wykopy barierami ochronnymi i tablicami ostrzegawczymi, a w nocy oświetlić światłem sztucznym - ostrzegawczym. W miejscach przejść dla pieszych ustawić kładki z barierkami.

5.2.1 Odwodnienie wykopów

W miejscu występowania ewentualnych wód gruntowych w dnie wkopów lub podczas dużych opadów atmosferycznych należy wykonać odwodnienie na czas prowadzenia robót. Sposób odwodnienia wykopów, dostosować do panujących w czasie wykonywania robót warunków gruntowo-wodnych. W czasie wykonywania wykopów należy zwrócić szczególną uwagę na nie dopuszczenie do zawilgocenia i uplastycznienia gruntów spoistych.

Wykonawca powinien, wykonać wszystkie niezbędne instalacje i roboty tymczasowe, które umożliwią odprowadzenie wód gruntowych i opadowych poza obszar robót ziemnych oraz uniemożliwiają napływ wody do wykopów tak, aby zabezpieczyć grunty przed przewilgoceniem i nawodnieniem.

5.3 Przygotowanie podłoża

Pod rury należy wykonać podsypkę z piasku różnoziarnistego grubości co najmniej 15cm. Podłoże pod rury powinno być tak przygotowane, aby rury po ich ułożeniu opierały się na całej jego długości w co najmniej 1/4 obwodu z wyłączeniem złącz. W miejscach łączenia rur, w podłożu należy wykonać niecki montażowe o szerokości odpowiadającej 2-3 krotnej szerokości złącza. Dopuszczalne zmniejszenie grubości podłoża od przewidywanej w Dokumentacji Projektowej, nie powinno być większe niż 10%. Dopuszczalne odchylenie rzędnych podłoża od rzędnych w dokumentacji nie powinno przekraczać ± 1 cm.

Obsypkę rur do poziomu 20 cm nad rurę wykonać piaskiem różnoziarnistym.

Zagęszczenie obsypki należy bezwzględnie wykonać ręcznie. Dalszą zasypkę wykopu wykonać warstwami ok. 20 cm z zagęszczeniem gruntu. Pod drogą zasypkę zagęścić zgodnie z technologią przyjętą w części drogowej. Należy uzyskać wskaźniki zagęszczenia zgodnie z PN-S-02205 drogi samochodowej. Roboty ziemne. Wymagania i badania.

Posadowienie studni kanalizacyjnych na warstwie podsypki z piasku o grubości 20cm i warstwie betonu C12/15 gr. min. 15 cm. Zagęszczenie podłoża, podsypki min. 0,97.

5.4 Roboty montażowe

Sposób budowy kanału musi gwarantować utrzymanie trasy i spadków zgodnie z Dokumentacją Projektową oraz spełniać warunki określone w normie PN-EN 1610. Przy układaniu kanału należy zachować prostoliniowość osi zarówno w płaszczyźnie poziomej jak i pionowej.

Całość robót ziemnych i montażowych związanych z budową sieci kanalizacji deszczowej należy wykonać zgodnie: z zasadami sztuki budowlanej, z normą PN-EN 1610, z instrukcjami producentów poszczególnych elementów oraz z Warunkami Technicznymi Wykonania i Odbioru Rurociągów z Tworzyw Sztucznych -wydanymi przez Polską Korporację Techniki Sanitarnej, Grzewczej i Klimatyzacji Warszawa 1994r.

Rury należy układać w temperaturze powyżej 0° C, a wszelkiego rodzaju betonowania wykonywać w temperaturze nie mniejszej niż +5° C.

Przed zakończeniem dnia roboczego bądź przed zejściem z budowy należy zabezpieczyć końce ułożonego kanału przed zamuleniem.

Wszystkie roboty należy prowadzić zgodnie z: Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47 poz. 401 z późniejszymi zmianami) oraz „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru sieci kanalizacyjnych” zeszyt nr 9 CORBIT INSTAL. Instrukcjami montażowymi producenta.

5.4.1 Montaż kanałów

Rurociągi należy układać w przygotowanym wykopie na warstwie zagęszczonej podsypki piaskowej. Podłoże należy uformować na kąt 90°, tak aby do podłoża przylegała 1/4 obwodu rury. Poszczególne ułożone rury powinny być unieruchomione przez obsypanie piaskiem grubym lub średnim i podbite w pachach, aby rura nie zmieniła położenia przy montażu następnych rur. Do wysokości 30 cm ponad lico rury wykop zagęszczać ostrożnie przy pomocy lekkich urządzeń zagęszczających po obu jej stronach, zwracając uwagę aby zagęszczarka nie dotykała rury. Następne warstwy gruntu zagęszczać warstwami 20 cm mechanicznie przy pomocy skoczka lub płyty wibracyjnej. Do zasypki można wykorzystać materiał pochodzący z wykopu przy założeniu - materiał użyty da się zagęścić do wymaganego wskaźnika zagęszczenia.

W gruntach słabonośnych grubość podsypki powinna być zwiększona i wynosić 20-30 cm, a w przypadku bardzo słabych gruntów dodatkowo należy stosować siatki wzmacniające lub geowłókninę. Szczegółowe decyzje dotyczące posadowienia rurociągów w gruntach słabonośnych podejmie na bieżąco inspektor nadzoru inwestorskiego. Montaż rur należy bezwzględnie wykonać zgodnie z założeniami jakie zostały przyjęte do obliczeń wytrzymałościowych rur.

Po ułożeniu odcinka kanału między studniami należy dokonać odbioru wykonanego odcinka w stanie odkrytym przy udziale przedstawiciela inwestora, inspektora nadzoru inwestorskiego i zainwentaryzować geodezyjnie. Z każdego odbioru należy sporządzić protokół.

Na przejściach rur przez ściany studni betonowych i żelbetowych zastosować przejścia szczelne.

Połączenia oraz posadowienie rur powinny być wykonane zgodnie z instrukcją oraz wytycznymi

montażowymi producenta rur.

Odchyłka osi ułożonego przewodu od osi projektowanej nie może przekraczać ± 2 cm.

Po zakończeniu dnia roboczego należy końcówki rur zabezpieczyć przed zamuleniem (folią lub deklami).

5.4.2 Studnie kanalizacyjne, osadniki

Studnie kanalizacyjne, osadniki należy wykonać z elementów prefabrykowanych łączonych na uszczelki, o średnicach jak podano w dokumentacji projektowej.

Zwieńczenie studni wykonać za pomocą systemowej płyty pokrywowej betonowej o średnicy dostosowanej do średnicy projektowanej z pierścieniem odciążającym z betonu.

Powierzchnie betonowe zewnętrzne studni, separatorów, osadników oraz elementy betonowe stykające się z warstwą gruntu lub narażone na działanie wilgoci należy zabezpieczyć przed przesiąkaniem wody powłoką wodoodporną. Studnie betonowe/żelbetowe należy wyposażać w zejścia ze stopni żeliwnych włączonych w rozstawie pionowym i poziomym co 30cm. Bezpośrednio przy studzienkach stosować krótkie odcinki rur. Studnie obciążone ruchem kołowym należy wyposażać w pierścienie odciążające. W przypadku studni o wysokości powyżej 4 metrów producent powinien zapewnić konstrukcję studni o odpowiedniej wytrzymałości. Otwory wlotowe w studniach wykonać wiertnicą.

Wloty rurociągów do studni betonowych poprzez kształtkę szczelne przejście do betonów.

Na studniach kanalizacyjnych zamontować włazy żeliwne, które należy obetonować.

Przy wlotach z rowów przydrożnych do rurociągów zaprojektowano studnie wpadowe $\varnothing 1,20$ m z osadnikiem 1,0m i kratą przy wylocie. Studnie przykryte pokrywą betonową z włazem żeliwnym klasy D400.

Przed wlotem do studni osadniki piasku z kratami wykonane zgodnie z KPED karta 01.14.

5.4.2 Studzienki ściekowe.

Do odprowadzenia wody ze ścieków drogowych przewidziano typowe studzienki ściekowe betonowe $\varnothing 500$ mm z pierścieniami odciążającymi i z osadnikiem $h_{os.} = 0,8$ m. Wpusty ściekowe żeliwne klasy D400.

5.4.3 Wyloty kanałów

Projektuje się wyloty kanałów do rowów jako typowe adaptowane wg KPED 02.16, 02.17 lub równoważne; albo indywidualnie zgodnie z dokumentacją projektową.

Wyloty prefabrykowane należy montować zgodnie z częścią rysunkową. Zaleca się następującą kolejność montażu; wykonanie dna oraz skarpy rowu lub nasypu, wbudowanie wylotu z dopasowaniem do skarpy. Wyloty indywidualnie należy wykonać zgodnie z dokumentacją projektową i sztuką budowlaną. Za wylotem należy dokonać umocnienia elementów narażonych na działanie erozyjne. wody po przez umocnienie elementami betonowymi zgodnie z częścią rysunkową.

Wyloty kanałów należy wyposażać w kraty z prętów stalowych.

5.5 Zasypanie wykopów i ich zagęszczenie

Zasypywanie rur w wykopie należy prowadzić warstwami grubości 20 cm. Materiał zasypkowy powinien być równomiernie układany i zagęszczany po obu stronach przewodu. Wskaźnik zagęszczenia gruntu powinien wynosić:

- najwyższa warstwa nasypu grubości 15cm: wykonanie i wymagania ujęte w D.04.02.01 lub 04.05.01
- górna warstwa nasypu grub. 20cm: $I_s > 1,0$, $E_2 > 60$ MPa lub $E_2/E_1 < 2,2$ dla gruntów sypkich;
- warstwy nasypu na głębokości od powierzchni robót ziemnych $0,50 \div 1,20$ m: $I_s > 1,00$, $E_2 > 50$ MPa dla gruntów niespoistych i $E_2 > 30$ MPa dla gruntów spoistych
  - warstwy nasypu poniżej 1,2m od powierzchni robót ziemnych: $I_s > 0,97$, $E_2 > 40$ MPa dla gruntów niespoistych i $E_2 > 30$ MPa dla gruntów spoistych dla dróg o kategorii ruchu KR3 lub $E_2 > 30$ MPa dla gruntów niespoistych i $E_2 > 25$ MPa dla gruntów spoistych dla dróg o ruchu KR2.

Pod poboczem i terenem przyległym - $I_s > 0,97$.

Do kontroli prawidłowego zagęszczenia zasypek i nasypów z gruntów niespoistych nad przewodami

kanalizacji deszczowej dopuszcza się użycie sond dynamicznych lub płyt dynamicznych.

5.6. Umocnienie rowów przy wlotach

Zakres umocnienia zgodnie z dokumentacją projektową

Podłoże, na którym układane będą elementy prefabrykowane, powinno być zagęszczone do wskaźnika $I_s > 0,97$. Na przygotowanym podłożu należy ułożyć podsypkę cementowo- piaskową w zakresie i o grubości jak pokazano w dokumentacji projektowej i zagęścić do wskaźnika $I_s > 0,97$.

Elementy prefabrykowane korytkowe należy układać z zachowaniem spadku podłużnego i rzędnych dna rowu zgodnie z Dokumentacją Projektową.

Spoiny pomiędzy elementami prefabrykowanymi należy wypełnić zaprawą cementowo- piaskową o stosunku 1:2 i utrzymywać w stanie wilgotnym przez co najmniej 7 dni.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w STWiORB D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 6.

6.1 Badanie przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien:

- uzyskać wymagane dokumenty, dopuszczające wyroby budowlane do obrotu i powszechnego stosowania (certyfikaty zgodności, deklaracje zgodności, ew. badania materiałów wykonane przez dostawców itp.),
- sprawdzić cechy zewnętrzne gotowych materiałów.

Wszystkie dokumenty oraz wyniki badań Wykonawca przedstawia Inżynierowi do akceptacji. Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien wykonać badania materiałów do betonu i zapraw i ustalić recepturę.

6.2 Kontrola, pomiary i badania w czasie robót

Kontrola związana z wykonaniem kanalizacji deszczowej powinna być przeprowadzona w czasie wszystkich faz robót Zgodnie z wymaganiami normy PN-EN 1610. Wyniki przeprowadzonych badań należy uznać za dodatnie, jeżeli wszystkie wymagania dla danej fazy robót zostały spełnione. Jeśli którekolwiek z wymagań nie zostało spełnione, należy daną fazę robót uznać za niezgodną z wymaganiami normy i po wykonaniu poprawek przeprowadzić badania ponownie.

Kontrola jakości Robót powinna obejmować następujące badania:

Sprawdzenie zgodności z Dokumentacją Projektową polega na porównaniu wykonywanych bądź wykonanych robót z Dokumentacją Projektową oraz na stwierdzeniu wzajemnej zgodności na podstawie oględzin i pomiarów.

Badania wykopów otwartych obejmują badania materiałów i elementów obudowy, zabezpieczenia wykopów przed zalaniem wodą z opadów atmosferycznych, zachowanie warunków bezpieczeństwa pracy.

Badania podłoża naturalnego przeprowadza się dla stwierdzenia czy grunt podłoża stanowi nienaruszony rodzimy grunt sypki, ma naturalną wilgotność, nie został podebrany, jest zgodny z określonymi warunkami w Dokumentacji Projektowej i odpowiada wymaganiom normy PN-B-02480. W przypadku niezgodności z warunkami określonymi w Dokumentacji Projektowej należy przeprowadzić dodatkowe badania wg PN-B-03020 rodzaju i stopnia agresywności środowiska i wprowadzić korektę w Dokumentacji Projektowej oraz przedstawić do akceptacji Inspektorowi Nadzoru.

Badania zasypu przewodu sprowadza się do badania warstwy ochronnej zasypu, zasypu przewodu do powierzchni terenu.

Badania warstwy ochronnej zasypu należy wykonać przez pomiar jego wysokości nad wierzchem kanału, zbadanie dotykem sykości materiału użytego do zasypu, skontrolowanie ubicia ziemi. Pomiar należy wykonać z dokładnością do 10 cm w miejscach oddległych od siebie nie więcej niż 80 m.

Badania nasypu stałego sprowadza się do badania zagęszczenia gruntu nasypowego wg BN- 8931-12, wilgotności zagęszczonego gruntu.

Badania podłoża wzmocnionego przeprowadza się przez oględziny zewnętrzne i obmiar, przy czym grubość podłoża należy wykonać w trzech wybranych miejscach badanego odcinka podłoża z dokładnością do 3 cm. Badanie to obejmuje ponadto usytuowanie podłoża w planie, rzędne podłoża i głębokość ułożenia podłoża.

Badanie materiałów użytych do budowy kanalizacji i urządzeń oczyszczających następuje przez porównanie ich cech z wymaganiami określonymi w Dokumentacji Projektowej i ST, w tym :na podstawie dokumentów określających jakość wbudowanych materiałów i porównanie ich cech z normami przedmiotowymi, atestami producentów lub warunkami określonymi w ST oraz bezpośrednio na budowie przez oględziny zewnętrzne lub przez odpowiednie badania specjalistyczne.

Badania w zakresie przewodu, studzienek obejmują czynności wstępne sprowadzające się do pomiaru w. planie i w profilu, badanie połączenia rur i prefabrykatów. Ułożenie przewodu na podłożu naturalnym i wzmocnionym powinno zapewnić ścisłe oparcie rur na całej długości podłoża. Sprawdzenie wykonania połączeń rur i prefabrykatów należy przeprowadzić przez oględziny zewnętrzne

Badanie szczelności odcinka przewodu na eksfiltrację i infiltrację zgodnie z PN EN 1610. Dopuszcza się zastąpienie badania szczelności przez napełnienie wodą, przez inspekcję kamerą poszczególnych odcinków.

Badanie wykonania elementów. betonowych wykonać zgodnie z PN-B-06250, PN-EN-206-1 i PN-B-06251.

Wykonawca jest zobowiązany do stałej i systematycznej kontroli prowadzonych robót w zakresie i z częstotliwością określoną w niniejszej STWiORB i zaakceptowaną przez Inżyniera.

W szczególności kontrola powinna obejmować:

- sprawdzenie rzędnych w nawiazaniu do podanych stałych punktów wysokościowych z dokładnością do 1 cm,
- badanie zabezpieczenia wykopów przed zalaniem wodą,
- badanie i pomiary szerokości, grubości i zagęszczenia wykonanej warstwy podłoża z kruszywa mineralnego lub betonu,
- badanie odchylenia osi kolektora,
- sprawdzenie zgodności z dokumentacją projektową założenia przewodów i studzienek,
- badanie odchylenia spadku kolektora deszczowego,
- sprawdzenie prawidłowości ułożenia przewodów,
- sprawdzenie prawidłowości uszczelniania przewodów,
- badanie wskaźników zagęszczenia poszczególnych warstw zasypu,
- sprawdzenie rzędnych posadowienia studzienek ściekowych (kratek) i pokryw włazowych,
- sprawdzenie zabezpieczenia przed korozją.

6.3 Dopuszczalne tolerancje i wymagania

- odchylenie odległości krawędzi wykopu w dnie od ustalonej w planie osi wykopu nie powinno wynosić więcej niż ± 5 cm,
- odchylenie wymiarów w planie nie powinno być większe niż 0,1 m,
- odchylenie grubości warstwy podłoża nie powinno przekraczać ± 3 cm,
- odchylenie szerokości warstwy podłoża nie powinno przekraczać ± 5 cm,
- odchylenie kolektora rurowego w planie, odchylenie odległości osi ułożonego kolektora od osi przewodu ustalonej na ławach celowniczych nie powinna przekraczać ± 5 mm,
- odchylenie spadku ułożonego kolektora od przewidzianego w projekcie nie powinno przekraczać -5% projektowanego spadku (przy zmniejszonym spadku) i +10% projektowanego spadku (przy zwiększonym spadku),
- rzędne kratek ściekowych i pokryw studzienek powinny być wykonane z dokładnością do ± 5 mm.

7. OBMIAR ROBÓT

Ogólne zasady obmiaru robót podano w STWiORB D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 7.

6.1 Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest:

- szt. (sztuka) dla wykonanej studni kanalizacyjnej danego typu i średnicy, dla wykonanej studni kanalizacyjnej danego typu i średnicy (posadowienie dennicy, włączenie rur, nadbudowa z kręgów, płyta pokrywowa lub zwężka, zabezpieczenie tymczasowe); dla wykonanej studni

kanalizacyjnej danego typu i średnicy (nadbudowa do rzędnej projektowej, wraz z regulacją, prace wykończeniowe), studzienki ściekowej z wpustem ściekowym danego typu (posadowienie dennicy, włączenie rur, nadbudowa z kręgów, płyta podrywowa, zabezpieczenie tymczasowe); studzienki ściekowej z wpustem ściekowym danego typu (nadbudowa do rzędnej projektowej, montaż rusztu, regulacja, prace wykończeniowe), osadnika danego typu, wlotu betonowego o danej średnicy, wylotu bezprzyczółkowego dla rury o danej średnicy, wykonanie regulacji wpustów

- m (metr) ułożonego rurociągu kanalizacji metodą wykopową, ułożonych przykanalików danego typu
- m³ (metr sześcienny) - dla wykonania wykopu
- m² (metr kwadratowy) podsypka,
- m³ (metr sześcienny) obsypka,
- kpl (komplet) próby odbiorowe,

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w STWiORB D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 8.

Odbiór przeprowadzić zgodnie z normą PN-EN 1610. Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, STWiORB i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały wyniki pozytywne.

8.1 Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

- przygotowanie podłoża pod kanały, studnie, osadniki
- montaż rur kanałowych, przykanalika,
- wykonanie obsypki rur z zagęszczeniem
- wykonane studnie kanalizacyjne, wpusty uliczne, osadniki,
- wykonania izolacja,
- zasypany i zagęszczony wykop.

Odbiór robót zanikających powinien być dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie korekt i poprawek, bez hamowania ogólnego postępu robót.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w STWiORB D-M-00.00.00 „Wymagania ogólne” pkt 9.

9.1 Cena jednostki obmiarowej

Cena jednostkowa wykonania kolektora, rurociągu, przykanalika metodą wykopu otwartego obejmuje:

- składniki ceny jednostkowej określone w D-M.00.00.00, pkt. 9.1.; (spełnienie wymagań technologicznych dotyczących kolejności robót i terminów,
- koszty odszkodowań przy wejściu na grunty prywatne,
- opracowanie projektu odwodnienia tymczasowego, odwodnienie wykopu na czas jego wykonywania wraz z niezbędnymi instalacjami i robotami czasowymi w dostosowaniu do warunków na placu budowy, wraz z ich późniejszym usunięciem po zakończeniu robót,
- przygotowanie niezbędnych platform roboczych dla sprzętu - jeśli wymagane
- wykonanie robót pomiarowych i przygotowawczych,
- wykonanie wykopów w gruncie kat. I-IV wraz z odwozem gruntu (o ile nie będzie ponownie wykorzystany) wraz umocnieniem ścian wykopu,
- przygotowanie podłoża,
- ułożenie podsypki,
- ułożenie przewodów kanalizacyjnych, przykanalików,
- wykonanie obsypki i zasyпки z piasku wraz z zagęszczeniem
- wyregulowanie osi i spadku rurociągu;
- docinanie rur pod kątem do pochylenia skarpy - jeśli wymagane;

- podłączenie do studni, osadników, itp.
- zasypanie i zagęszczenie wykopu,
- odwóz nadmiaru gruntu wraz z wszelkimi kosztami utylizacji, składowania, uzyskania niezbędnych pozwoleń,
- doprowadzenie terenu do stanu projektowanego,
- wykonanie geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej.

Cena jednostkowa wykonania studni kanalizacyjnej, studzienki ściekowej, osadnika obejmuje:

- składniki ceny jednostkowej określone w D-M.00.00.00, pkt. 9.1.;
- spełnienie wymagań technologicznych dotyczących kolejności robót i terminów,
- koszty odszkodowań przy wejściu na grunty prywatne,
- opracowanie projektu odwodnienia tymczasowego, odwodnienie wykopu na czas jego wykonywania wraz z niezbędnymi instalacjami i robotami czasowymi w dostosowaniu do warunków na placu budowy, wraz z ich późniejszym usunięciem po zakończeniu robót,
- przygotowanie niezbędnych platform roboczych dla sprzętu - jeśli wymagane
- wykonanie robót pomiarowych i przygotowawczych,
- wykonanie wykopów w gruncie kat. I-IV wraz z odwozem gruntu (o ile nie będzie ponownie wykorzystany) wraz umocnieniem ścian wykopu,
- przygotowanie podłoża i fundamentu,
- wykonanie studni kanalizacyjnej, studzienki ściekowej wraz z osadzeniem wszystkich niezbędnych elementów,
- wykonanie studni kanalizacyjnej włączonej do kanalizacji odbiorczej na ulicy Goszczyńskiego,
- włączenie rur kanałowych i uszczelnienie;
- wykonanie izolacji zewnętrznej,
- zasypanie wykopów wraz z zagęszczeniem,
- dla studzienek ściekowych - wykonanie obudowy wpustu zgodnie z dokumentacją projektową,
- odwóz nadmiaru gruntu wraz z wszelkimi kosztami utylizacji, składowania, uzyskania niezbędnych pozwoleń,
- doprowadzenie terenu do stanu pierwotnego,
- wykonanie geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej.

Cena jednostkowa wykonania osadnika piasku obejmuje:

- składniki ceny jednostkowej określone w D-M.00.00.00, pkt. 9.1.;
- spełnienie wymagań technologicznych dotyczących kolejności robót i terminów,
- roboty przygotowawcze i pomiarowe;
- opracowanie projektu odwodnienia tymczasowego, odwodnienie wykopu na czas jego wykonywania wraz z niezbędnymi instalacjami i robotami czasowymi w dostosowaniu do warunków na placu budowy, wraz z ich późniejszym usunięciem po zakończeniu robót,
- przygotowanie niezbędnych platform roboczych dla sprzętu - jeśli wymagane wykonanie robót pomiarowych i przygotowawczych,
- wykonanie wykopów w gruncie kat. I-IV wraz z odwozem gruntu (o ile nie będzie ponownie wykorzystany) wraz umocnieniem ścian wykopu,
- przygotowanie podłoża pod ustawienie osadnika,
- ustawienie osadnika wraz z połączeniem ze studnią,
- uzupełnieniem wykopu wokół osadnika gruntem;
- przygotowanie i zamocowanie kraty zabezpieczającej wlot do studni;
- uporządkowanie miejsca robót;
- doprowadzenie terenu do stanu pierwotnego,
- przeprowadzenie pomiarów i badań wymaganych w specyfikacji technicznej

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

10.1 Normy

PN-EN 12620	Kruszywa mineralne do betonu
PN-EN 13043	Kruszywa mineralne. Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych. Żwir i mieszanka
PN-EN 998-1	Zaprawy budowlane zwykłe
PN-EN 124	Zwieńczenia wpustów i studzienek kanalizacyjnych do nawierzchni dla ruchu pieszego i kołowego — Zasady konstrukcji, badania typu, znakowanie, sterowanie jakością
PN-EN 197-1	Cement. Część 1: Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementu powszechnego użytku
PN-EN 206	Beton. Wymagania, właściwości, produkcja i zgodność
PN-EN 1796	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do kanalizacji ciśnieniowej deszczowej i ściekowej. Utwardzalne tworzywa sztuczne na bazie nienasyconej żywicy poliestrowej (UP) wzmocnione włóknem szklanym (GPR)
PN-EN 13476-1	Systemy przewodów rurowych z tworzyw sztucznych do bezciśnieniowej podziemnej kanalizacji deszczowej i sanitarnej. Systemy przewodów rurowych o ściankach strukturalnych z nieplastifikowanego poli(chlorku winylu) (PVC-U), polipropylenu (PP) i polietylenu (PE). Część 1: Ogólne wymagania i właściwości użytkowe
PN-EN 13101	Stopnie żeliwne do studzienek kontrolnych
PN-EN 1917	Studzienki włazowe i niewłazowe z betonu niezbrojonego, z betonu zbrojonego włóknem stalowym i żelbetowe
PN-EN 13242	Kruszywa do niezwiązanych i związanych hydraulicznie materiałów stosowanych w obiektach budowlanych i budownictwie drogowym.
PN-B-06050	Geotechnika - Roboty ziemne - Wymagania ogólne
PN-B-10736	Roboty ziemne. Wykopy otwarte dla przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych.
PN-B-12037	Cegła kanalizacyjna
PN-B-02480	Grunty budowlane - określenia, symbole, podział i opis gruntów
PN-B-10736	Roboty ziemne - wykopy otwarte dla przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych - warunki techniczne wykonania
PN-S-02205	Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania
BN-77/8931/12	Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu

10.2 Inne dokumenty

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych. (Dz. U. Nr 47, poz. 401 z 2003 r. z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz. U. Nr 129, poz. 844 z 1997 r. z późniejszymi zmianami),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 czerwca 2002r. zmieniając rozporządzenie w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. (Dz. U. Nr 91, poz. 811 z 2002 r.. z późniejszymi zmianami)
- Warunki Techniczne Wykonania i Odbioru Rurociągów z Tworzyw Sztucznych -wydanymi przez Polską Korporację Techniki Sanitarnej, Grzewczej i Klimatyzacji Warszawa 1994r „Warunki techniczne wykonania i odbioru sieci kanalizacyjnych” zeszyt nr 9 CORBIT INSTAL.